

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1900.

XXIX. évfolyam 172. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 »
Negyedévre ———— 6 »
Egy hóra ———— 2 »
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szombat, július 28.

Radikális gyógyítás.

Nagybeeskerek, július 28.

(F.) Már alkotmányi és kormányzati állapotaink kifejlődése fokozatosan magától vonta azt, hogy intézményeinken folytonosan változtatni, javítani kellett olyan módon, amint az a gyakorlati élet szükségé kívánta, anélkül azonban, hogy e közben általános tervszerűséggel lehetett volna eljárni. Ennek következménye, hogy a hivatali apparátus sokkal szövevényesebbé és nehezebbé lett, mint kellene és ma már a legéletrevalóbb eszmének mutatkozik Széll Kálmán miniszterelnöknek az a gondolata, hogy a hivatali eljárás gépezeteit egyszerűsíteni kell.

A miniszterelnök példája helyes követésre talált miniszter társainál és ma az összes miniszteriumokban a hivatali eljárás egyszerűsítésén dolgoznak, amely remélhetőleg a bürokratizmusnak sok túltengését fogja a lényeg javára megszüntetni és a közigazgatás menetét jobbra gyorsabbá és mondhatjuk olcsóbbá is tenni.

Az egyszerűsítésen kívül Széll Kálmán a közigazgatásnak legelső fokán a javításnak más módját is előkészítette a közigazgatási tanfolyamok létesítése által. E tanfolyamok közül egy Torontálvármegyének is jutott, amire ez a törvényhatóság rá is szolgált, mert hisz e téren a kezdeményezés dicsőségét magának vindikálhatja.

E tanfolyamok bizonyára elméletileg és gyakorlatilag egyaránt jól képzett erőket fognak szolgáltatni, akikre a községi jegyző sokoldalú teendői megnyugvással lesznek bízhatók. A tanfolyamok sikeres tanításának garanciája azoknak életrevaló és praktikus szervezetében rejlik, amelyenél fogva csak a megfelelő praxissal bíró jelöltek vétetnek föl, a tanítást kiváló képzettségű és gyakorlati érzékkel bíró tanerők végzik és az egész szervezet fölött a vezetés egysége és a tanítás egyöntetűsége érdekében olyan szakférfi áll Ruffy Pál orsz. képviselő személyében,

aki kiválóságának kipróbált bizonyítékait adta eddigi közpályáján. Ilyen férfi cél tudatos és határozott irányu vezetése alatt csak a legjobb eredményt várhatjuk az új intézményektől.

Valóban elismerés illeti meg Széll Kálmán belügyminisztert, hogy a közigazgatásnak nagyszabású s épp azért előreláthatólag huzamosabb időt igénylő végleges rendezéséig ilyen életrevaló reformmal legalul gyökerében, tehát ott, ahol a legtöbbet használ minden szervezetnek az erősítés, kezdette meg a munkát.

Játszó gyermekek.

Nagybeeskerek, július 28.

Az életbe lépve, kiki érzi, hogy a megélhetés erőmegfeszítéssel jár. A kenyeret sehol sem osztogatják ingyen, azt szorgalmas munkával, sokszor szinte véres verejtékkel kell kiérdemelni. Küzdenünk kell, hogy megéljünk s ezen küzdelemre nevelni kell az embert. Már gyermekkorában képezzük ki teatíleg és szellemileg egyaránt, hogy majdan mint ember megállja helyét az életben.

A test kifejlésére a legújabb időig nem nagy súlyt helyeztek, de e tekintetben már javulás észlelhető, ami azt mutatja, hogy az illetékes körök belátják végre a testi nevelés fontosságát.

Nem szabad a gyermeket kényeztetni; nem kell óvni még a szellőtől is; de aggódni sem, hogy túlságosan kimerül a futkosásba.

Egedjük a gyermeket szabadon, kövesse hajlamát, szaladgáljon a friss levegőn, kergetőzék társaival s vegyen részt azok játékaiban és örömeiben. A játéknak s általában a hasonkorúakkal való érintkezésnek nagy és nevelési szempontból fontos hatása van a gyermekekre.

A játékkal együtt járó sok mozgás, futás, ugrálás mennyi életet önt a legszűnyebb gyermekbe is! A tüdő gyors működése felvillanyozza a vérkeringést, egészséges pir futja be az arcot; — az emésztő szervek kitünően működnek, az anyagcsere gyors, beáll a jó étvágy s a fáradt testbe az üdítő álmom új életerőt, új életörömet önt. Emellett a gyermek megszokja az idő vi-

szontagságait, megedződik; a betegségnek nem esik áldozatul, hanem szemlátomást nő és erősödik.

De nemcsak a testre hat jótékonyan a játék, hanem a gyermek értelmére is. A legtöbb játék igen szellemes; van szilárd, az életből merített alapja. Az iparos fia utánozza atyja mesterségét; a kereskedő boltot készít s árulgat, stb. A játék ösztönzi a gyermeket, — hogy megfigyelje a való életet és utánozza; ezenkívül játékkörben megismerkedik egyes tárgyakkal, azok tulajdonságaival, számával, stb. s mindez igen képzőleg hat az értelmére.

Hát vajjon van-e jobb kedélyképező eszköz a játéknál? Ha elnézzük a játszó gyermekeket, — szinte ránk ragad valami az ő boldogságukból. Hisz ott tanyázik az a kipirult arcokon, ott sugárzik ki ártatlan szemekből! örökös mosoly, örökös kacagás, a legkomorabb gyermek is megtanul örülni kicsi pajtásai között.

A gyermekcsoport egy köztársaság; nem tűrnek maguk közt társadalmi korlátot. — Mindenki egyenjogú ugyan, de az erő és ügyesség tekintélyt és befolyást biztosít. A gyermekek is alkotnak törvényeket, melyek ellen vétetni — kirekesztés terhe alatt — senkinek sem szabad. Itt a gyermekkorban keletkeznek bizonyos érzelmek, a melyek az illető jellemének alapját fogják képezni. Valódi jellem csak az emberekkel érintkezés folytán képződik, — tehát a gyermeket se különítsük el, — hadd rakja le jellemének alapját társaival való érintkezése közben. Mily gyámoltalan egy a gyermekszobában felnőtt emberke s mennyi fattyuhajása van jellemének! Gög, kegyetlenség, önzés stb. Nincs jobb gyógyszer ezen ferdeségek ellen, mint a gyermektársaság. Ott a különféle szélsőségek mind lecsiszolódnak s megmarad az aranyos közép.

A játéknak tehát jellemképező ereje is van.

Ezek után kérdem: ésszerű-e elvonni a gyermeket a játéktól s pajtásainak társaságától? Bizonyára nem, hisz ez oly boldoggá varázsolja a gyermekkor, hogy az ember késő vésztésében is örömmel gondol vissza reá s az emlékezőskor a legkérgesebb szív is megdobban, megrezg azon érzelem hatása alatt, hogy egyszer mégis boldog volt.

Hadd játszanak tehát gyermekeink!

A „TORONTÁL“ tárcája.

Nagybeeskereki krónika.

— A Torontál eredeti tárcája. —

Elfog olyankor még a tréma,
És bánkodom is rajt' nagyon,
Hogy akad-e majd heti téma
Az ünnepváró szombaton.
A fejemet gondokba vágom,
De semmi új sincs a világon,
S hogy nem én bennem a hiba,
Megmondta már Ben Akiba.

A szalmaözvegyről regélni
Nem éppen illendő dolog,
Bár jól szokott a férj is élni,
Mikor magában andalog;
A keble zugó bugó tenger
Hajózat rajt' a brettli zenger,
De hát jelenleg nincs sehun
Egy ici-pici orfeum.

S pikáns kalandok tömegében
Hőssé hiába avatom,
Jöhet idő, mikor e merszet
Esetleg meg is siratom;
A sors keze hozzám is férhet,

Mert baleset engem is érhet
— Mit most csak tréfa mód' veszek —
Ha szalmaözvegy én leszek.

Kutatunk inkább sorra, rendre,
Hogy hol mi történt esemény;
Meleg nap ez a riporterre
Bele is izzad a szegény,
Mert hogyha nem csurog, hát cseppen,
Magam sem tudnám ügyesebben,
S ha ujdonságot nem kapott,
Csináljon az olvasó lapot!

De azért minden alkonyatra
Csak készen terem a lapunk,
S mire e sorok megjelennek,
Mint krónikái (?) a jelennek,
Párisba' jár ifju nejevel
A felelős redaktorunk;
A büszke, fényes, ősi város,
Hol a mulatság nem hiányos, —
Zsibongó zajjal fonja át,
Tündéri jókedv, játszi élet,
A francia nép újra éled,
Élvezi örömmámorát.

Nagyot fordult a világ szekere,
Izzó szerelemmel, tüzzel van tele,
Kirug a hámból az is, a ki jámbor.

S ebben a — bocsánat — kutya melegben
A mikor felénk a szellő se lebben,
Szerelemre gyullad Obrenovics Sándor.

Szegény, olyan ifju, olyan fiatal,
Azt se tudja olykor, hogy mit is akar,
Sok bolyongás végén azt hiszi, szeret,
Szereti azt, ki a mamája lehet;
De csinál a szerb nép sok, sok galibát,
Mert elvesz a Sándor egy Drága Masinát.

Am a fejembe üt órjás szeged,
És száll ajakunkról a szó, üzenet:
Pártába marad a sok hercegi lány,
Herceg urakban is nagy a hiány,
S ha illetén fordul már a világ, végül
Mi vesszük a komteszkeket feleségül.

Bob.

A kis ködmön.

Szerelmes szívnek bimbó fakadása sugárzott egész lényéről a szép Marisnak, mikor őt Nagy András a portájára vitte, mint az ő édes kis asszonyát. Ragyogó csillag volt a két szeme, rózsza az arca, beszédes szája ezüst csengetyű az ő lelke urának. Szegény lány volt ő, minden vagyona két munkás keze, de azzal aztán csodákat művelt. Csillogott a tisztaság és rendtől az egész ház és mikor két esztendő múltán látták a szomszédok, hogy az üres istállóban fehér-szőrű tehén kőrödzik, a szegényes kakas

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggeli 6 $\frac{1}{2}$ órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 5 óráig. A kádfürdő egész nap este 7 $\frac{1}{4}$ óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

Augusztus 4. Gutenberg-ünnepély.

Augusztus 27. Közigazgatási bizottság.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanics Lajos alispán ma visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A piaristák nagygyűlése.** A kegyes tanítórend ezidei nagykáptalanja tegnapi ülésében választotta meg az egyes házak főnökeit. A nagybecskereki ház főnöke újra Balácsi József lett. A régi ismerősök közül Rappensberger Vilmos Magyar Óváron, Szarnovszki Ede pedig Padolinban vezetik a rend ügyeit.

— **A bankamatláb.** Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy a kamatlábát nem változtatja meg.

— **Munka nélkül maradt aratók.** Szomoru jelentést mutat fel a földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági munkáskínálatról. A jelentés szerint 3555 arató munkás kaszáját nem vették sehol igénybe az aratásnál s ezek közül 275 torontálvármegyei.

— **Butort nem szabad foglalni.** Ertesítésünk szerint az igazságügyi miniszteriumban az új perrendtartásra vonatkozó javaslat az őszszel már a parlamentben is tárgyalás alá kerül. A javaslattal egyidejűleg a miniszter a végrehajtási törvény módosítására vonatkozó tervezetet is a képviselőház elé terjeszti. Ennek a tervezetnek az lenne a célja, hogy az új törvény életbelépése után butorokat végrehajtás utján lefoglalni többé ne lehessen. Az új intézmény nemcsak az igényperek letárgyalásának zaklató munkája alól mentené fel a bíróságokat, hanem lehetetlenné tenné azt is, hogy a hitelező a butorok elárverezése által az adós családi életét tönkretegyje.

— **Halálozás.** Temeavárról jelentik, hogy Lázár Ernő tb. megyei főügyész, ki az 1884—87 évi országgyűlésen az akkori hidegkúti (most lippai) kerületet képviselte, élete 49 ik évében elhunyt.

— **T. h. é. v.** Mint biztos forrásból értesülünk, a Magyar királyi államvasutak folyó év szeptember 1-én veszi üzembe a T. h. é. vasutak vonalait.

— **Nagybecskereki gazdák a miniszterhez.** Emlékeztében van még bizonyára mindenkinek az a félelmetes vihar, mely közvetlenül az aratás küszöbén elvitte az idejü termést, óriási kárt okozva ország-szerte. A földeket bevetette az istenitélet a legfrissebb maggal a learatott kalászkokat belesodorta a Bégába, vagy elhurcolta idegen határokba. Az elemi károkról szóló törvények a letakarított, vagy az elhordott termést ért kárt nem tekintik elemi csa-

pásnak, a mennyiben a vonatkozó paragrafus csak a lábön álló termésre vonatkozik. Minthogy azonban ebben az esetben senki sem vitathatja el az elemi kárt, a mely 100.000 korona veszteséget jelent a nagybecskerekiekre, a károsult gazdák adóelengedését folyamodtak a pénztgyminiszterhez, a honnan izgatottan várják most a választ. Reménylik azonban, a minek kifejezést adtak kérelmükben is, hogy a miniszter kedvezően intézi el ügyüket s a mint adott elvi jelentőségű esetekben döntvényt statuál az elemi károkat illetőleg, ugy tekintetbe veszi ezt a mostani állapotot is, a mire alig volt praecedens 25—30 év óta.

— **Esküvő.** Schindelmán Sándor, Torontálvármegye alszámvevője, ma esküdött örök hűséget özv. Bánfalvy Jánosné kedves leányának, Ilonka kisasszonynak. Tanúk voltak a vőlegény részéről Virágh Vilmos megyei árvaszéki főkönyvelő, a menyasszony részéről pedig Kék István vasuti főellenőr.

— **Tűz.** Az éjjel 12 és 1 közt Krunics Sándornak Csáky utca 2609. sz. a. nádfedelű háza kigyuladt s mire a tüzoltók megérkeztek, már javában égett. A tüzoltók munkája a további veszedelem megállítására szorított, ami teljesen sikerült. Krunics kára megtérül, miután háza tűz ellen biztosítva volt.

— **A Béga áldozata.** Soha annyi áldozatot nem követelt a Béga, mint az idén. Az emberek pedig nem okulkak a veszedelmen, hanem elbizakodottságukban semmibe sem veszik ezt a piszkos kis folyót, mely veszedelmeobb akárminél. A legújabb áldozat Kohn Ignác, Ujváry fakeskedő 17 éves gyakornoka. Este 8 óra felé fürdeni ment a nagyhid fölötti fürdőhelyre, a hol százan és százan szokták magukat lefürteni. Természetesen ő sem tudott uszni s megszabre ment be, mint a mennyit a józan ész és az óvatosság megengedett volna. A lassu ár azonban mégis elkapta s Kohn egy pillanat leforgása alatt elmerült a hullámokban. Szokás szerint azt hitték a fürdőzők, hogy csak játszik, nagy volt aztán a rémület mikor egyszerre fölvetette a viz s Kohn kinyújtotta két kezét, melyekben görcsösen szorongatott egy csomó agyagot. Siettek is feléje, de újra eltűnt és nyoma veszett. Keresték egész este, de csak ma délelőtt akadtak rá a nagyhid közelében. Széptehetségű, kötelességtudó fiatal ember volt, kinek egész életét így tette tönkre egy pillanat.

— **Ritka látványosság** gyönyörködte a járókelőket a Gizella-rakparton fölállított sátorokban, amely csak néhány napig lesz látható. A látni valók sokasága oly nagy és oly gazdag, hogy mindenki meglepéssel távozik a sátorból, amely kizárólag ilyen különlegességekkel van megtöltve. Felhívjuk egyuttal lapunk olvasóit lapunk mai számának vonatkozó hirdetésére.

— **Ugrás a vasuti hídról.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap a vasuti hid környékén. Fiatal suhancok fürödtek a Bégában s vetekedtek egymással, hogy melyik képes nagyobb virtusra. Közben egyiknek az az ötlete támadt, hogy leugrik a vashidról. Azonnal hozzá is fogott a terv keresztülviteléhez s egy pillanat múlva hangos loccsanással csapódtak össze feje fölött a hullámok. A pajtások csak várták, hogy mikor bukkan újra fel, de a merész suhanc nem mutatkozott. Végre is a csónakos ember keresésére indult és tényleg rá akadt azon a helyen, a hol beugrott a vízbe. A szerencsétlen alaknak azonban mindkét lába bele volt furdóva a meder sárába s ugy kellett kihuzni belőle. Egy kis viziváson kívül más baja nem történt s rövid idő múlva eszméletre tért. Azt azonban tudnia kell mindenkinek, hogy a vasuti hidon járkálnia senkinek sem szabad, s a csónakos embertől senki sem veszi rossz néven, hogy ilyen esetben elővesz egy suhagó fűzfavesszőt, a mely helyrebillenti a kánikulától mehibbant agyvelőket.

— **Az élet mindenek felett.** Mindonki saját akarata szerint rendezze be életét. Mindamellott azonban ezt csak viszonylagosan tehetjük, mert mindnyájan alá vagyunk vetve egy magasabb akaratnak, a mely ellen hiába küzdünk. Vannak, akiknek élete tele van örömmel és boldogsággal, de a legtöbb ember bizony sok szerencsétlenséggel, szenvedéssel kénytelen megküzdeni. A legborzasztóbb az egészség elvesztése Fájdalmas betegség hamar tönkre teszi a nyugalmas napokat s szenvedés út tanyát ott, ahol vigáságnak kellene lenni. Mert mi drágább az egészségnél? A vagyon, a családi boldogság, a baráti szeretet elveszti értékét, ha a betegség által elgyengült test szenved. Pedig hát mindenkinek joga van az élethez. S éppen ezért írjuk e sorokat. Meg kell találni a módot, hogy a jogos örömeink, az életnek örülhessünk. Az egészség alapföltétele a tiszta ellentállásra képes vér. Ha különféle körülmény következtében e tulajdonságok egyikét vagy másikat elveszti, oly gyógyszert kell alkalmazni, mely a veszteséget kipótolja. Csudálatosan hatásosak a vér teljes újraelállítói, a dr. Williams-féle Pink-pilulák. Visszaadják a beteg egészségét, elgyengült erejét. A vérszegénység, sárgaság, idegbetegségek, reuma, bármi legyen is az oka, elmúlik alkalmazásuk által. Herz István perjamosi lakos levele is bizonyítja:

Boldog vagyok, — írja — hogy tudathatom önökkel, hogy a Pink pilulák feleségem egészségét teljesen helyreállították. Kitűnőek e pilulák s nagyon jótékony a hatásuk. Mikor láttam bámulatos hatásukat, fiamon is próbát tettem velük s már azon is észrevettem a hatás. Ő még szedi a pilulákat s én reményvel várom az eredményt.

Kapható minden gyógyszerárban, valamint a magyarországi főraktárban: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12. Doboza 1 frt 75 kr. vagy 6 doboz 9 frt.

— **Harminc év után.** Erdékes vendége van jelenleg Nagybecskereknek. Harminc évi távollét után hazajött szülőföldjére Scheirich Ferenc, ki 18 esztendő korában vándorolt át Amerikába, nagy reményekkel, sok becsüggel s munkakedvvel. Atment ő is azokon a csalódásokon, a melyeknek ki van téve az, a ki

szó helyett vidáman futkározó malacok visitása zavarja meg hajnali álmukat, akkor már nem megvetéssel, hanem irigységgel nézték ezt a jöttment koldus ivadékot, aki szerelmével betolakodott a nemes kustos Na y András családjába. Minden volt a háznál, csak a miért mindketten titkon, legforróbban sóvárogtak, istennek legszébb ajándéka — az késett.

Pedig minden esztendőben eljött a gólyapár és ők sóvárgó szemmel nézték, amikor felnevelt fiaikkal elrepültek messze, messze, napkeletre.

— De aztán tavasszal ajándékkal tértek meg! — kiáltotta utánok az asszony könnyes szemmel, siró hangon a pitvar ajtóból. Az ura felkapta, ugy vitte be a két karján az ő édes asszonyát. A szerelem szent lángolása hevítette, az isteni vágy megtermékenyítte őket és megadta nekik azt a hatalmas erőt, a mely által lelkük vágya testet öltött. Es mikor az a gólyapár ismét visszazállt, a szerelemes asszony megfogta a karján nyugó csecsemő gyenge kezét, ugy intett bucsut az ő legmeghittebb barátainak.

Oh, hogy imádták egymást ebben a gyermekben! Nemcsak az örömet hozta meg nekik, de benne rejtett az energiájuk, az az elszánt cselekvési akarat, az a nyugodt hősiesség melyet a világot alkotó és szabályozó szükséges munkálkodás megkíván. Együtt dolgoztak, gyarapították a vagyont annak a kis falánk embernek, a ki pihenés közben mohón szívta az életet anyja emiőiből és ebben a fenséges csendben, a megérett kalászkok dus termése közt, mintha a tej, az élet e piciny forrásának a csobogása hallatszott volna, amely egy parányi ága az élet-

nedű óriási folyamának, amely duzzasztja a földet, megremeget minden fát, bokrot a nap gyümölcsöt érlelő hevében. Az asszony ösztön szerűleg hajol oda és megcsókolja gyermekét, az apa uj erőt merítve a gyönyörtől, folytatja a munkáját tovább.

Négy éve telt el a zavartalan öröme, mikor a vihar szörnyű járvány alakjában jött és letörte a fejlődő virágot, a jelen folytatását, a jövő minden reményét. Mikor aztán évek múlva sem kapták meg a sóvárgott kárpótlást, kétségbeesetten néztek egymásra, mindegyik a másikat vádolta a veszteségért. Az asszonyt iszonyat fogta el az emberek iránt, mintha azok mind össze játszottak volna ellene. Voltak napjai, mikor az ablak függőnyeit is lebecsajította, hogy a napfény be ne hatoljon sugárözönével, szeretett volna ugy elzárkozni, hogy soha élő lény szomszédos melegét ne érezze, a sirba szeretett volna temetkezni, hogy meneküljön az irtózatból, melyet benne és körülötte lüktető élet keltett szívében.

A gyermek, a kit elvesztett, a gyermek, akit meg nem szülhetett többé, a ki nem elégített anyai ösztön feltámadt benne, ha csak kilépett az ajtón. Az udvaron a szárnyasok, galambok, minden csak ugy nyüzsgött a szaporodás élet adó ujhodásban és ezek között járkálva, annál kétségbeesettebb volt az ő természetlensége.

Az ura meg ott dözsölt a korcsában. Durvák lettek egymáshoz. Semmi sem mar dt meg a régi derűből, a szeretet melegítő sugarát nem érezték többé, — teher elviselhetetlen teher, kin volt az együttlét is, mig egy napon kimondták a választ.

Nyomban hozzá is fogott a férfi elosztani

a pár darab holmit, ami megmaradt. Az asszony féltet fásultan, közönnvel. Most a tulipános ládára került a sor. Amint kidobálja belőle a ruhákat, a fenekéről egy kis ködmönt vesz elő. Mintha vilányítás érte volna az asszonyt, egy ugrással mellette terem:

— Es az enyém! — sikoltja, megragadva a kis ruhadarabot. — Nincs jussod hozzá, ezt én vartam, a mig ti ketten szunynyadtatok!

A férfi durván félre akarja lökni az asszonyt:

— Nem adom, ez az enyém! — Es amint ugy viaskodnak, megjelenik emlékeztükben a mosolygó gyermek, amint egyik karjával az anyját, a másikkal az apját átölelve csacsogja: „téged is szeretlek, téged is szeretlek.“ Lehanyatlak a kezük. Az asszony nézi, nézi a kis ködmönt; forró könyvek peregnék le halvány arcáról. Az ember nézi, nézi azt a megtört, kétségbeesett asszonyt, a ki bimbót fakasztó szerelem tavaszában tündökölve lépte át az ő háza küszöbét. Igy ápolta, így gondozta! Es most elakarja dobni! Ki az oka? Te magad, mondta neki a kis ködmön, mert magára hagyad kétségbeesésében ezt a gyenge asszonyt. Az a gyermekokar meg oda kényszeríti egész közel az asszonyhoz — átfogja karjával, lassan koblére vonja őt és a kis ködmönt — lehajol hozzá, hosszan tekint könyáztatott szenvedő arcába — szaggatva tördeli el elcsukló hangon:

— Ne hagyjuk el egymást, asszony!

Házyné-Bartsch Anna.

arany
állt e
példá
tül, h
napo
a mi
boldo
hogy
Yorkt
dult u
emlék
zatot
a me
rokon
egyéb
marc
hajab
kik n
juka

teknia
ladtak
levele
multa
tül s g
ilyetén

melyet
képpel

tisztele
uj ösvé
foglak
ilyen l

Szent
séges

mince
öreg
kulár
is ne
mete
szere
Régi
egy
szőlő

volta
apad
nép
sel h
volt,

s a
1013
elhul
szele

leper
szüre
volt

ben
min
kin
men

a pa
a nu
szep
hoz

ben
szá
méa
pest
a g
jék
erdő
eset

aranyezőket remél az új hazában. Eleinte beállt egy téglagyárba, hol a többi napszámós példájára taposta az agyagot egész héten keresztül, hogy ur lehesen a hét pihenés napján, vasárnapon. Aztán neki fogott mindenféle munkának, a mi egyedül vezet a yankeek országában a boldogulás felé s hosszú fáradság után elérte, hogy immár impozáns képráma-gyára van New-Yorkban és Indianapolisban. Eppen akkor indult utra, mikor hobokoni kikötőben kitört az emlékezetes óriási tűz, a mely sok emberáldozatot követelt. Neki is odaégett egy nagy ládája, a melyben ajándékokat akart magyarországi rokonainak és barátainak hozni. Scheirich, ki egyébként Nagybecskerek fia, augusztus közepéig marad szülőföldén, azután visszavitorlázik új hajába, ahol annyian élnek a mi vérünkben valók, kik nem felejtették el mindazonáltal még hazájukat.

— **Sporttársi üdvözléssel.** A korral s a modern technika vívmányainak megszületésével párhuzamosan haladtak az üdvözlések s köszöntések százféle modulációi. A levelek obligát befejezését képező „üdvözléssel” szó idő multával nagyszabású fejlődési processzuson ment keresztül s így születtek a minőséget közelebről meghatározó ilyen üdvözlési módok:

Hazafiai üdvözléssel,
Hazafias üdvözléssel,
Honleányi üdvözléssel,
Kartársi üdvözléssel,
Bajtársi üdvözléssel,
Szaktársi üdvözléssel stb.

Most azonban létrejött a legújabb üdvözlési mód, melyet egy kerékpáros szövetség elnöke irt levele finiszeképpen hozánk. Szól pedig ekképpen:

Maradtam hive
sporttársi üdvözléssel.

Ime, a sportférjak ezentúl saját külön üdvözléssel tisztelik meg egymást. A „sporttársi” üdvözlés megint egy új ösvényt nyit meg, melyen egymás után sorakoznak a foglalkozások szerint szortírozott üdvözlések. Nemsokára ilyen levélbefejezések lesznek:

Tennis pályai üdvözléssel,
Vágóhídi üdvözléssel,
Amerikanegyedbeli üdvözléssel,
Vásártéri üdvözléssel,
Rulettbeli üdvözléssel,
Cukrászdai üdvözléssel,
Kaszinói üdvözléssel.

x **A legizletesebb asztaliviz** a „Kristály” Szent Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint egészséges ásványviz, több száz orvos által ajánlva van.

— **A kánikula.** Olyan nagy meleg van most mindenfelé, hogy még azok a bizonyos „legöregebb emberek” sem emlékeznek ilyen kánikulára. Pedig volt idő, amikor még a mostaninál is melegebb volt a nyár. Egy vállalkozó szellemű meteorologus nem átalotta kiböngészni, mikor szenvedtek az emberek sokat a nagy melegségtől. Régi elsárgult krónika meséli, hogy 484-ben egyetlen szőlőfürt sem érett meg, mert az összes szőlőtőkék kiszáradtak, mielőtt gyümölcsöt hoztak volna. 638-ban az összes patakok, folyók kiapadtak, 812-ben is irtóztató meleg uralkodott, a nép hite a szárazságot az akkor mejelent üstökösrel hozta összefüggésbe. 944-ben is oly szárazság volt, hogy a tavak mind eltűntek a föld színéről s a döglött halak megfirtóztatták a levegőt. 1013 és 1014-ben az „emberek és állatok egyaránt elhullanak, mint a verebek”, 1165-ben forró szelek jártak s a gyümölcsöket, termést mind leperzselték. 1186-ban már augusztus elején szüreteltek, 1231-ben a Duna mentén oly meleg volt a homok, hogy tojást főztek benne. 1277-ben az állatok elpusztultak, mert a takarny mind elsáradt. 1304-ben maga a Duna is helyenkint kiszáradt s Korneuburnál gyalogszerrel mentek át rajta. 1334-ben a föld megrepesztett a patakok eltűntek s óriási forgószelek jártak, a melyek sáskajárást hoztak magukkal. 1420 szeptember havában a fák újra gyümölcsöt hoztak. 1513-ban a nagy meleg következtében láz járványok voltak. 1590-ben az összes szántóföldek üresen maradtak, egy szem termést sem hoztak. 1670-ben a nagy meleg pestist hozott magával, 1701, 1702 és 1704-ben a gyümölcsök elsáradtak. Az 1718. évet mondják a legmelegebbnek, a föld megrepesztett, az erdők meggyuladtak, félévig egy csepp eső sem esett. 1761-ben a kánikula egyfolytában április-

tól októberig tartott. 1781-ben szintén lázásbetegségek léptek fel járványszerűleg és 1846. július hónapban 37 fok Reaumur volt árnyékban. A mint látható, őseinknek is bőven kijutott a kánikulából.

A „szalma-özvegyek.”

— A nyár szocialistái. —

Az éj rejtelmes, vagy megfordítva a rejtelmes éj lovagjai ök. A titkaikba jöve vagyok avatva, immár hetek óta figyelemmel kísérem a működésüket. Ugy nappal tökéletesen olyanok, mint a magunk fajta más lények, de ha leborul az esti szürkület, egyszerre megváltozik az ő egész minémiségük.

Az emberiségnek e kiváltságos alakjai reggel, mint ezt majd alább szépen ki is fejtjük, — rendszerint későn kelnek. A kávéházak reggeliző asztalánál unott és semmitmondó képpel jelennek meg — de a kávé szűréselése mellett Figarót és Journal Amusantot olvasnak. A vizes poháron a pecsétnyomó gyűrűjükkel csöngtetnek s kárhoztatják a feledékenységüket, hogy a jeggyűrűjüket otthon hagyták. (Notabene a jeggyűrűt szalmaözvegyességük első napsugaras hajnalán gondosan elzárták az íróasztal fiókjába. Az íróasztal kulcsát pedig a szekrénybe, — a szekrényt egy másik szekrénybe, hogy ha akarnának is, csak nagy fáradság mellett és labirintusi utakon juthassanak a jeggyűrűt rejtő íróasztal-kulcsához.) A kávést agyabafőbe dicsérik.

— Sohase kaptunk ilyen jó regelit, — oda haza.

Eként ejtik a hízogó szókat, mely hízogó szóktól a kávé — hizik.

Ekkor aztán körutra indulnak. Megállnak minden utcáskoron, de nem azzal a céllal, hogy a szép asszonyokat mustralják, — hanem csak amegy.

Ah a szalma-özvegyeknek jó szemük van. Elég nekik egy elcikázó pillantás hogy noticba vegyék az alkonyattal megérendő tervüket. — De hát nappal nem szabad ezt mutatniok a világ előtt.

Ebédelésük valamelyik közismert hotelben megy végbe, lehető szerényen, szomorúan és hangulat nélkül. Hanem az ételek jók, az italok kitünők, a kiszolgálás mintaszerű.

Ebéd után megtekintik a lakásukat, — de csak az utca másik végéről.

Ami aztán ez inspicilást követi, az már megint sablon. Meg-meg a kávéház jö, a hagyományos tarokk és egyéb pártikkal.

A délutáni órák csigaszertien másznak; nehéz kivárni, mikor üti a toronyóra az uzsonna-időt.

Ettől fogvást még vontatottabban megy minden, hanem mikor a nap lebukik az ég pereméről — a szalmaözvegy egyszerre olyan friss lesz, mint akit most rántanak ki a hidegvizes kádból. A pillantása fürge, járása ruganyos — egész mivoltában és hetyke legény.

A nagy krisantem odakerül a gomblyukba s arra hajlik, amerre mosolygó szép asszonyoktól legnépesebb a tér.

Most már szabad! Egypár fixirozó pillantás s a szalma özvegynek az elég. Rohan tovább. A vacsora az lukulusi, de a pezsgő csak a kávéházban következik. Még pedig a kávéház azon, külvilág előtt elzárt részében, mit köznyelven úgy hívnak hogy: sambre szeparé.

Már látszik a hajnali pirkadás, de a pezsgő még foly, a cigány még muzsikál s hallatszika a nóta

„Száz liba egy sorba.”

Aztán hogy mi történik, azt már tiltja elmondani a — diskreció. Elég az hozzá, hogy a szalma özvegyesség cudar egy állapot, megviseli az embert s okot ad az olyan panaszokra, mit legtöbbszörre a feleség jó barátnője előtt szokott hangoztatni a szalmaözvegy:

— Higyjék el kérem, az nem élet. Így magánosan az ember olyan, mint a kiveret kutya. Ha drága nőm még sokáig távol marad, — tönkre megyek.

Figura.

Nyiltter.”

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecesmőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olosó, igen kellemes és tisztá lóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szénsavtartalmánál fogva, specifus óvszer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecesmőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bántalmak ellen, míg szoptatója a víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas betegségeinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hughajtó és a szomat osillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borviz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

426—24.13

Főraktár:

Édeskuty L.

os. és klr. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszerárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

**Tartományi
Rohitschi**
Savanyuviz. Templom- és Styria-forrás.
Világhírű üdítő ital.
Felülmulhatatlan gyógyviz.
Főraktár Magyarország részére:
Hoffmann Józsefnél Budapesten.
Kapható minden hírnevesebb fűszerüzletben.

456—10.4

*) Az e rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerk.

TÖRVÉNYSZÉK.

Végrehajtó a vádlottak padján.

Nagybecskerek, július 28.

Erdekes ügy került ma a nagybecskereki királyi törvényszék elé.

Kis Olivér Sándor módosi királyi járásbíró-sági végrehajtó a btk. 473. §-ában meghatározott hivatali hatalommal való visszaélés vétségével vádolva állott a törvény előtt.

Folyó évi március 9-én ugyanis mint a vádirat mondja, vádlott Kohn S. módosi cég javára Ohidy Vilmos káptalanfalvi lakos ellen 34 kor. 24 fill. erejéig elrendelt végrehajtás foganatosítására megjelent Ohidy lakásán. Miután Ohidy nem volt otthon, nejét szül. Vágó Borbálát, aki beteges kinézéssel, szánandó állapotban éppen az ágyáról kelt föl, a szekrénykulcs átadására hívta föl s midőn ez maga akarta a szekrényt kinyitni, vádlott végrehajtó kezéből a kulcsot erőszakkal kiharagadta, azután pedig a szoba padlózatára dobálta ki a szekrényben talált ruhaneműket. Midőn az alig támolygó asszony látta féltett férjének tönkretételét, összetett kézzel kérte vádlott végrehajtót, hogy engedné meg, hogy ő maga rakja ki a még bent levő holmikat. Kis Olivér végrehajtó erre az asszonyt öklével úgy mellbe lökte, hogy az pár lépésnyire hátrátanorodott és keservesen sirni kezdett; majd midőn vádlott végrehajtó egy olvasót akart lefoglalni s midőn Ohidyné kérte, hogy legalább ezt ne bántsa

Kishirdetések.

Egy szó ára 4 fillér.

Julius hó 1-től kezdve semmiféle hírlapi beiktatás után a szokásos 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell. Tehát a címmel ellátott

kishirdetések

is bélyegmentesek.

Minden kishirdetés beiktatása legalább 60 fillérbe kerül és 15 szó lehet, minden további szó 4 fillérbe, vastagabb betűből 8 fillérbe kerül.

A kis hirdetések előre fizetendők. Értesítéseket a kiadóhivatal ad; levélbeli kérdésekre a válasza való bélyeg melléklendő.

Telefon-értesítéseket nem ad a kiadóhivatal.

Legcélszerűbb a hirdetésilletéket postautalványon küldeni s a szöveget a szelvényre írni. Amennyiben levélben küldetik a hirdetés, úgy az ára bélyegben is mellékelhető.

Akinek

ismerettség hiányában: háztartásra, nevelésre, ügyvitelre, könyvtárra, segédre, írásra, gazdatisztra, kulesárra, vécélésre, kertészre, kulesaróra, gazdaságnyira, szakácsnőre, szobalányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzeszedőre, kulesmesterre, stb.-re van szüksége,

aki

eladni kíván: butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, lázat, tréket, birtokot, kocsit, lovat,

aki

bérbeadni kíván: birtokot, házat, vadászterületet, halászatot, üzletet, műhelyt, lakást stb. vagy

aki

mindenekelőtt vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér cíei, ha a Torontal pol. napilap kishirdetési rovatát használja.

Parisba utazók figyelmebe!

Nélkülözhetlen mindazoknak, akik a párisi kiállításra utaznak: »Páris és az 1900-iki világiállítás.« Ista Strausz Adolf. Ára csinos vászonkötésben a kiállítás térképével együtt 3 kor. Pontos, megbízható utmutató úgy Parisban, mint a világhiállításán. Kapható: Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) könyvkereskedésében Bpsten, VI., Andrassy ut 21. sz. 211

Lakás kiadó.
Egy 3 szoba és egy 2 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás, a Kínizsy-utca 502. és 484 számú házakban, folyó évi augusztus hó 1-ével kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál Vörögh Vilmos-nál. 505

Házvezetőnői
állást elfogad azonnal egy 28 éves intelligens nő; házi-tenyésztésben teljesen jártas, beszél magyarul, németül, és tótul, idősebb házaspárhoz, esetleg éltebb magános urhoz is elmegy. Cim a kiadóhivatalban. 214

Kitűnő szakácsnő.
ki a főzés minden ágában jártas, ajánlja magát eljegyzésekre, lakodalmakra, ünnepélyekre stb. Cim a kiadóban. 221

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon. 13-401/I. 1900.

Pályázati hirdetmény.
A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szolnoki műhelytelepen létesítendő laktár-kezelési raktár épületmunkáira.

A tervek, az egységtervezet, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltételek és az 1890. évben kiadott »Épületek leírása« Aradon a magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában és Szolnokon az osztálymérnökségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi július hó 31-én déli 12 óráig kell benyújtani aulirott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lecsérelve és a következő felirattal kell benyújtani:

»Ajánlat a szolnoki műhelytelepen létesítendő raktár-épületre.«

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi július hó 30-án déli 12 óráig 1 00, azaz egyezer-kettőszáz korona bánatpénzt kell a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránaál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíltatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta úján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térli bevénnyel adandók fel. Aradon, 1900. július 10. 179 Az üzletvezetőség. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Intelligens.
hivatalnok, ötvenharmadik évében szerencsétlen családi viszály miatt állást keres vidékre; elfogadna birtokkezelést is. (Hűség, becsületesség biztosítva; sőt hálás leszek, mert új életpályámtól függ sorsom). Cim: Kitartó, Budapest, Keleti pályaudvar poste restante. 216

Hegedű,
valódi mestermű, olcsó áron eladó. Tudakozódni lehet a szerkesztőségben az ebédutáni órákban. 112

Elsőrangú
intézmény számára felügyelők kerestetnek Havi kereset 100-150 forint. Jelentkezhetni Budapest, V., Erzsébet-tér 1., I. em. 3. ajtó alatt. Vidékről levélben is. Csak művelt, fedhetlen jellemű erélyes urak vételnek figyelembe. 217

Iskolás fiúkat
a jövő iskolai tanévre teljes ellátásra elfogadok. Cim a kiadóban. 220

Nevelőnők,
magyar- és idegen nemzetiségűek, zenében, nyelvekben képzettek, gyermekkeresztők, bonnek elhelyeztetnek öv. Nietschné Gerzon Anna által Budapest, Erzsébet-körút 52 213

UJSÁGPAPÍR
olcsó áron kapható e lap kiadóhivatalában

Torontali h.é. vasutak. 4212/900 D, sz.

HIRDETÉNY.

Értesítjük a t. szállítóközönséget, hogy folyó évi augusztus hó 1-től kezdve további intézkedésig a magyar bel- (Fiumét kivéve) és a magyar-osztrák forgalomban az azonnal el nem szállítható kocsiakománnyu teherárak (az élő és romlandó árak kivételével) csak az üzletszabályzat 55. §-nak 3. pontjában foglalt határozmányok betartása mellett fognak szállításra felvétetni.

Ugyanazon időponttól kezdve pedig az üzletszabályzat 56. §-a 7. pontjához tartozó V. póthatározmányban az árak berakására, valamint az általános díj-szabás I. rész B) szakasz H. XII. fejezet b) 2. pontjában az árak kirakására meghatározott időt 9 (kilenc) nappali órára szállítjuk le. Nagybecskerek, 1900. július hó. 183 Az üzletigazgatóság.

Könyvnyomdász-tanonc.

Legalább egy vagy két középiskolát végzett, jó házból való fiú

tanonc
felvétetik a

Pleitz Fer. Pál-féle
könyvnyomdában.

Édes szívem.
Várom türelmesen a boldog pillanatot, bár elhiheti, hogy ez a türelmem nem természetes, mert csak akkor vagyok nyugodt, ha a maga szemében találom meg a biztatást, az éltető reménysugarat. Ezek a szemek a vigasztalóm, ezek nyugtatják meg lelkemet a háborgások idején s ezek tanítanak hinni, bizni a jövőben, a mely meg fogja majd hozni kamatos-tul azt, a mit a jelenben elmulasztottunk. Nyugodt akarok egyre maradni s nem sikerül, mert nem lát-hatom. Révedező pillantásom felkeresi a mi régi csillagunkat, azt a ragyogó égi testet, a mely olyan régen közvetíti a szívem vágyait s olyan erős, fatalizmus-szerű lett bennem a hit, hogy bizton hiszem, megvédi az én jó kis szívemet minden bajtól, veszedelemtől ez a csillag, még akkor is, ha maga megfélekezett volna már róla s nem nézne föl rá a szürkület idejében Édes szép halovány csillagom, imádkozik boldog, tiszta álmai felett a maga lelkiismerete, a maga rajongó szerelmese. Jó éjt édes szívem. Ez a végső dolgom naponta, hogy ne zavarja meg más a legboldogabb ábrándvilágomat. 222

Kis fekete!
Vasárnap d. u. 4 órakor a szokott helyen epedve vár-lak, addig is fogadd ezer kecskőját téged oly igazán szerető, imádó kis férjedtől. 218

Komoly fiatalember
fiatal nő érdek nélküli barátságát keresi, a kivel kellemesen cseveggetné el szabad óráit. Leveleket »Komoly« jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 290

Fiatal vadász-kutya
olcsó áron eladó Cim a kiadóhivatalban. 223

A trubadur a királykisasszonynak.
Sz. Szigethy Vilmos vers-könyve kapható a »Torontal« szerkesztőségében 1 fnt 20 krért. 116

M. kir. államvasutak. 98956/1900. sz.-hoz.

Pályázati hirdetmény.
A m. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1901. évben, eseten 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemű-anyagok szállítá-sának biztosítását óhajt-ván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi augusztus hó 17-ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi augusztus hó 16-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyancsak a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Bpest, 1900. jul. hóban. 198 Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Kiadó bolthelyiség.

A Hunyady utcában levő 605. sz. házban, a „Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet“ épületében egy szép 470-105 bolthelyiség a szükséges mellékhelyiségekkel 1900. november 1-től kiadandó.

Közelebbi felvilágosítás a „Nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság“-nál nyerhető.

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE. KRISTÁLY SZT. LUKÁCSFÜRDŐI. IGEN TISZTA BICARBONÁT ASVÁNYVIZ. KAPHATÓ FÜSZERKERESKEDESEKBE, VENDÉGLŐKBE ÉS MINDEN VASUTI ÉTKEZŐ KOCsIBAN.

Nagybecskereken: Szauer Árpád, Schnitzler Lipót, Haidegger Ödön, Prandell Rezső, Wischt Ferenc, Armbruster József, Weiterschan J., Deixner Lipót, öv. Guttmann Jakabné, Schlesinger Sándor kereskedésében. 651-x.2

Tegla és cseréptegla.

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy gőztéglagyáramban gépcseréptéglákat is gyártok, melyek sokkal jobbak, mint a kezzel gyártottak. Klein Bernát. 6-9-33

IGLÓFÜRED.

Klimatikus gyógyhely. Vizgyógyintézet. Nyaraló-telep. Vasuti állomás Igló (Kassa oderbergi vasut) Szepesmegyében 580 méter magasságban a tenger színe felett, nagy kiterjedésű fenyvesek közepette pompás sétányokkal. Tükör-, kád- és fenyő fürdők, villanyozás, massage, kiválóan alkalmas gyógyhely ideggyengeség, légzőszervek bántalmaiban szenvedőknek, üdülők részére. Jó konyha, mérsékelt árak, zongora, olvasóterem, Lawn Tennis. Fürdővad május 15-től szeptember végéig, elő- és utóidényben tetemes árleenge-dés. Fürdőorvos dr. Neubauer Lajos. Posta- és távirde-állomás helyben. Utazás: Budapest-Kassa-Igló vagy Budapest-Rutka-Igló. Prospektusokkal szolgál a fürdő-igazgatóság, Iglófűred. 393-27.24

Szivattyuk Mérlegek

mindennemű házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi- és kender-tömlők. = Mindenféle csövek. = Legújabb javított rendszerű tizedes és futó súlyu mérlegek fából és vasból, kereskedelmi, gyári, mezőgazdasági, ipari és házi célokra.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság 309-26.17 I. Schwarzenbergstrasse 6. **W. GARVENS, Bécs** I. Wallfischgasse Nr. 14. Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzemekben, kútfuró-rállalatoknál stb. Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket. Árjegyzék ingyen és bérmentve.